

jeno, naj se okoli lonca počasi kaki dve uri kuri, tako da trske postanejo oglje, v spodnji lonec pa se nateče mast, s katero naj se lišaj kake tri ali štirikrat namaže, in odpravljen bo.

Ta mast je tudi najboljša za odpravo uši pri živini.

V Ribnici, 6 aprila 1888.

Jos. Klun.

Kupčija s travnimi semeni.

Kupčija s travnimi semeni je najbolj goljufiva. Semenski trgovci nas opebarijo še najlaže, kadar naročujemo travna semena. Dostokrat nam pošljejo seme, katerega niti naročili nismo! Dogaja se pa sicer kaj rado, da kupljeno seme ni čisto niti kalivo. Ker je torej kupčija s travnimi semeni le malo zanesljiva, treba pri naročanju še posebno previdnemu biti kmetovalcu! Kdor hoče naročiti travna semena pri semenskem trgovcu, temu je pred vsem priporočati:

1.) Da kupi seme posameznih trav vsako posebej, vsako za se. Mešana trava naj se nikar ne kupuje! Travne mešanice, katere pripravljajo semenski trgovci kakor po receptu enako za posamezne vrste zemlje, prodajajo najrajši. Z njimi namreč najlaže opebarijo kmetovalce. V takih zmesih travnega semena je navadno dosti ničvrednega in škodljivega blaga, dosti praznih plev in smeti ter različnega travnega plevela. Zaradi tega naj se nikar ne naroča „travna mešanica“, temuč naj se vedno le kupujejo posamezne vrste trav vsaka posebej. Kmetovalec se potem laže prepriča o čistosti in kalivosti kupljenih trav kakor tudi o tem, ali so prave ali ne. Pred setvijo pa bo gotovo tudi pogodil kmetovalec, kako je pomešati razne trave skupaj.

2.) Naj kupi travna semena le tedaj, če garantuje trgovec, da je seme pravo, čisto in kalivo.

Travno seme, katero je preiskala in za dobro izpoznala semenska pregledovalna postaja c. kr. kmetijske družbe na Dunaji*), ima gotovo pravo vrednost. Zato pa ravna kmetovalec najvarneje, ako zahteva seme, katero je po omenjeni postaji pregledano in v zapečatenih (plombiranih) vrečah poslano. Le žal, da je to le takrat možno, kedar se ob enem naročajo večje množine semena posameznih trav. Za manjšega kmetovalca je naročanje po pregledovalni postaji na Dunaji predrago in se sploh ne izplača.

Travna semena naj le tist kupuje, kateremu so dobro znana ali pa priporočena po zvedenci. Mali kmetovalci ravnajo najbolje, ako nabirajo travno seme doma po mejah, ob potih in po travnikih. Tako si lahko v svojem kraju pripravijo seme najboljših trav, katero je zanesljivo in ceno.

*) Samenkulturstation der k. k. Landwirthschaftsgesellschaft in Wien.

Gospodarske novice.

Za tretjega učitelja na deželni kmetijski šoli v Grmu imenoval je deželni odbor gospoda Jarneja Černeta učitelja na Vrhniki. Gospod Černe bode nastopil službo, kakor hitro potrdi to imenovanje c. kr. kmetijsko ministerstvo.

Plemenske bike, nakupljene iz državne podpore, prodajala bode kmetijska družba majnika meseca v Ribnici. Dan prodaje bode pozneje določen.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe koroške je bil 14. marcija v Celovci. Navzočnih je bilo 127 udov. Občni zbor je potrdil račune in proračune družbene, obravnaval o živinski soli ter ogrski konkurenciji z žitom ter izvolil nov odbor. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. pl. Edlmann, ki predseduje uže 23 let. Za odbornike pa so bili izvoljeni gg. Walter, Zunzer, Schroll, Elbl, Funder, pl. Metnitz, Holzer, Puntschart, Oertl, Haberl in Hoch.

Goriško c. kr. kmetijsko društvo je imelo 5. t. m. tudi svoj občni zbor. „Gospodarski list“, uradno glasilo tega društva, poroča o tem občnem zboru to le: Občni zbor c. kr. kmet. društva goriškega dne 5. aprila je bil maloštevilno obiskan; zbralo se je v društvenih prostorih samo 22 društvenikov, dva nad obligatnim številom. Predsedoval je prevzvišeni g. grof Coronini, vlado je zastopal c. kr. minist. tajnik grof Strassoldo. Zbor je brez ugovora na znanje vzel, oziroma potrdil poročilo o društvenem delovanju leta 1887., društveni račun za l. 1887. in proračun za letošnje leto, stanje društvenega premoženja konec l. 1887. in račun o porabi državnih podpor, dovoljenih za l. 1887. Za podpredsednika je bil per acclamationem potrjen g. I. Bolle, vodja tukajšnjega c. kr. poskušališča za svilarstvo in vinarstvo. — Grof Mantica je izrazil svoje obžalovanje, da se na državni avstrijsko-italijanski meji še vedno najnadležnejše zapreke delajo prevažanju gnoja od ene strani na drugo, in je priporočal, naj bi se društvo v korist mejnih kmetovalcev potrudilo, da doseže potrebne olajšave. — Predsednik je omenil, da se je to uže storilo. S tem je bil dovršen dnevni red.

Da je občni zbor goriškega kmetijskega društva tako žalosten, kakor tudi vse njegovo delovanje, prihaja od tod, ker ima taka pravila, da kmet niti ne more biti družabnik. Kako naj plača navadni kmet vsako leto štiri gold. letnine, zlasti, ako ne ve čemu? Naj društvo zniža letnino vsaj na dva gld., in kmalu bo več udov. Tega pa gotovo ne bodo storili Lah, zato naj se pa Slovenci odločno potegnejo, da dobijo deželen kulturni svet, v katerem bi imeli gotovo večino.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

77.

Na gorske planoti Peruvanskej.

(Konec.)

Po večerji sem se ves truden vlegel na trdo ležišče, ali zaspati nisem mogel dolgo ne, ker so ponočne tice

grozno vreščale in vpile okoli votline in drugej. Slednjič sem vendar zamižal in zaspal. Ali v spanju so se mi oči razbolele tako, da sem se zbudil. Strašno me je skelelo, peklo. Nisem mogel pogledati, ker je trepalnice kri zalila in se strdila. Šinil sem po koncu, in bolešno javkal. Zaspati mi ni bilo nič več moči. Včasih sem stal, včasih sem čepel na kamnu, tresel sem se mraza, in tudi tulil sem v silnih bolečinah. Kaj bode! Kedar bode dan! stokal sem. Mrtvaška tišina je bila razlita po vsij neizmerni pokrajini, tudi živali so bile utihnile. Kedar se mi je zdelo, da uže mora biti proti jutru, odprl sem bolne oči, ali kaka — groza me je obšla! Ko sem pogledal po votlini, opazil sem napolu zmrznjeno truplo človeško, na katerem sem glavo držal nocoj. Skočil sem na plan, da osedlam mulo in odjašem. Ali rado je, da bije nesreča na nesrečo. Mula mi je poginila po noči, vse štiri je molela od sebe. Ker je bila lačna, požrla je v naglici neko zelo strupeno bilino, in po nje je bilo.

Ves potr, in kdo bi ne bil, vrnem se v votlino, drugega mi ni kazalo. Nebes je bil čist kot ribje oko, in solnce je obsevalo pobeljeno pokrajino. Tice so žvrgolele okoli votline, zajci so skakali brez vsega strahu po snegu, in dolgovratne srne so zvedavo stegovale vratove. Videti je bilo, da se žival ne briga nič za debeli sneg. Potclajil sem se toraj tudi jaz ter stopil zopet v votlino, da ogledam mrtveca. Da je Indijanec, to sem uže vedel. Na glavi je imel več hudih ran. Pred kot ne ga je pobila zavratna roka, in potem zavlekla v votlino.

Vzel sem puško in ustrelil zajca. Nabravši malo suhljadi, zanetil sem ogenj, zajca nasadil na kost, ker druge priprave nisem imel, ter si ga opeknel. Nič kaj ni mi dišala pečenka, ali za silo je uže bila. Premišljeval sem, kaj bi začel. Med dvanajsto in eno uro mi je udarilo na uho enolično, raztrgano kričanje. Kaj je to? Vesel pa tudi prestrašen sem skočil iz votline gledat in poslušat. Stopil sem na skalo, ter zazrl v dolu dva Indijanca, katera sem včeraj srečal. Tovorila sta odpadke v plavž. Brzo sem zletel doli prosit ju, naj mi pomagata naprej. Za malo tobaka sta mi prepustila eno lamo, ki sta jo tudi sama prignala k votlini, da smo mojo prt-ljago naložili. Še en pot sem milo pogledal mrtveca v votlini, pograbil perišče prsti, vrgel jo nànj, ter odšel.

78.

Na Laponskem.

Psi so zalajali, kazno, da kmalu pridemo k čredi in k stanovanju ljudskemu. Hiteli smo kar smo mogli, ker so uže debele kaplje padale. Srečno smo se pripe-ljali k hiši ali k gami, kakor jo Laponec naziva. Stala je pod goro ob robu širnega barja. Sprejeli so nas, ali prijazno ne. Ali kakor si Arabca pridobiš s primernim darom, prav tako tudi Laponca z žganjem. Da je Laponec neprijazen, temu se skoro ni čuditi, malokateri narod je tako zaničevan, kakor njegov. Ošabni Švedec dela ž njim kot z nespametno živaljo, ter ga pita s psom, lepšega imena nima zánj.

(Dalje prihodnjič.)

„Matica Slovenska“.

Tajnikovo letno poročilo o delovanji odborovem v dobi od 1. aprila 1887. do 31. marca 1888. l.

Matica Slovenska zvršila je pred kratkim 24. leto svojega obstanka. Kar se posebej tiče zadnjega leta društvene dobe, o katerem mi je po odborovem naročilu naloga danes zboru poročati, smemo biti ž njim zadovoljni, bodisi že na znotraj, bodisi na zunaj. Odbor, ki stoji društvu na čelu, trudil se je po moči ustrezati zahtevam društvenikov, nikoli kreniti iz poti, ki mu jo znamvajo pravila in dosežati namen, ki mu ga ona narekajo. Sestavljen je bil v bistvu tako, kakor poprej: predsednik mu je bil zopet prof. Marn, I. podpredsednik prof. Levec, II. podpredsednik postal mu je mestni župan Grasselli; blagajnik mu je bil šestnajstič Ivan Vilhar, pregledovalec društvenih računov Luka Robič, ključarja A. Praprotnik in F. Stegnar, overovatelja sejnih zapisnikov A. Kržič in I. Šubic in pravdni zastopnik dr. I. Tavčar. Tudi sestava odsekov: gospodarskega in književnega, ostala je v bistvu ista. Gospodarski imel je mesto 3, letos 5 članov, tudi književnemu prirastla sta 2 odbornika.

Gledé delovanja pritr dil je odbor tudi v zadnji dobi načelu: prepuščati glavno delo odsekoma, izdelane načrte pa predlagati njemu v konečno potrdilo. Običajno sta se tedaj skoro pred vsako odborovo sejo shajala oba odseka ter pretresala in prirejela vso za odbor potrebno tvarino iz svojih delokrogov. Kakor v predzadnji dobi imel je odbor tudi v zadnji štiri seje, namreč 27. aprila, 7. julija, 24. nov. in 14. marca; istotako gospodarski odsek, namreč 4. maja, 25. junija, 21. novembra in 10. marca; književni pa tri, to je 7. junija, 19. novembra in 12. marcija. Prva odborova seja bila je v prvi vrsti namenjena konstituiranju odbora in volitvi odsekov, druga konečni aprobaciji lanskih društvenih knjig, tretja stroškom za lanske knjige, četrta letošnjim knjigam in deloma pripravam za današnji redni veliki zbor.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Železnikov 17. aprila. (*Ime-dan svitlega cesarjevič prestolonaslednika Rudolfa.*) Od drugod dohajajo raznim časnikom poročila o prenaledbi šolske postave, ter o mislih in mnenji za in zoper njo. Za spremembo naj bo pa povedano, kako se je danes v tukajšni šoli obhajal spomin na ime-dan svitlega prestolo-naslednika cesarjeviča Rudolfa. Po napovedbi se je snidila zjutraj ob 3/4. uri praznično oblečena šoleka mladina v učni dvorani. Ob sredi njene sprednje stene pripeta je bila mična slika svitlega nadvojvoda Rudolfa v zlatem okviru. Ob straneh in nad glavo so jo zališali venci iz ponarejenih cvetk; še višej nad tem sta bila vravnana grba cesarski in deželni; spodaj v podnožji slike pa so bile razstavljene